

Manjša letalska aktivnost na zahodu

Tudi v pretekli noči niso bili izvršeni na Anglijo večji nemški letalski napadi — Angleži poročajo, da je tudi njihovo letalstvo postalo zopet aktivnejše in je tekom pretekle noči napadlo več mest v Nemčiji in Italiji

VČERAJSNJE NEMŠKO POROČILO

BERLIN, 28. nov. DNB. Nemško vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče uradno vojno poročilo: Zaradi nenavadno neugodnih vremenskih razmer je bilo udeleževanje nemškega letalstva omejeno v noči od 25. na 26. november in 26. novembra na ogledniške polete. Nočni napadi so povzročili več požarov v Avonmouthu. Pri napadih na konvoje je bila potopljena ena ladja iz spremstva, v vodah Falmoutha sta bili težko poškodovani dve trgovski srednjeveliki ladji, pri Avonmouthu pa je bila hudo zadeta manjša trgovska ladja. Miniranje britanskih pristanišč se je nadaljevalo tudi včeraj. Daljnostrelne baterije vojnega brodomstva so z uspehom obsipavale z ognjem

zbrane ladje v pristanišču Dover. Angleška letala so vrgla nekaj bomb na nemško ozemlje. Poškodovanih je bilo nekaj stanovanjskih hiš ter ubitih in ranjenih več ljudi. Angleški letalci so izvedli neuspele napade na nemške ogledniške ladje. Eni naših ladij se je na Severnem morju posrečilo sestreliti eno sovražno letalo, nemška protiletalska artilerija pa je sestrelila še drug aparat. Dve naši letali sta izgubljeni.

DANAŠNJE POROČILO

BERLIN, 28. nov. Unp. Nemška letala so na kontrolnem letu bombardirala in potopila neki pomožni angleški rušilec. Angleška letala so bila v četrtek nad Berlinom in ostalimi nemškimi mesti. Škoda je le majhna.

POTOPITEV »MAIOMA«

BERLIN, 28. nov. Transradio. Nemci so potopili 8000-tonski angleški parnik »Maioma«. Švedski 1316 tonski parnik je bil torpediran na srednjem Atlantiku. 17 članov posadke je utonilo. Poveljnik in dva mornarja sta bila španske narodnosti. Ti so se rešili na Irsko, ostali, po večini Švedi, so utonili.

ANGLEŠKA POROČILA

LONDON, 28. nov. CBS. V minili noči so napadali Nemci v presledkih mesta na zahodni obali Anglije ter vrgli več zažigalnih bomb. Škoda je le majhna. Večjo aktivnost je pokazal sovražnik snoči nad Londonom, kamor so tudi v rani zori vrgli več bomb.

LONDON, 28. nov. Unp. Kakor poročajo iz letalskega ministrstva v Londonu, je italijanski arzenal pri Turinu, ki so ga zažgale bombe angleških letal ter razdejan municijsko skladišče pri Kölnu ob Renu, ki so ga bombardirala angleška letala v torek ponoči, jasen dokaz, da znajo tudi Angleži zadevati prave cilje na sovražnih tleh.

LONDON, 28. nov. Unp. Uradno javljajo, da so angleški bombniki potopili v Sredo dva nemška parnika pri Frizijskih otokih.

POTOPLJEN NEMŠKI PARNIK

LONDON, 28. nov. Reuter. Admiralteta javlja, da so angleška letala potopila v sredo 7000 tonski nemški parnik za prevažanje petroleja. Parnik je bil zadet z drugo bombo. Ponoči je bil močno poškodovan center vojne industrije v Turinu. Britska letala so hudo bombardirala pristanišča ob Kanalu, najhujše pa Boulogne. Sestreljeno je bilo eno sovražno letalo.

Krvavo dejanje Železne garde

Železnogardisti so včeraj zjutraj vdri v jetnišnico v Jilavi in postrelili 64 aretirancev, med njimi tudi bivše ministre in generale — Antonescova vlada je dejanje najstrožje obsodila

BUDIMPEŠTA, 28. nov. Unp. V sredo v rani zori zjutraj so v koridorju jetnišnice Jilave v Bukarešti člani Železne garde postrelili 64 aretirancev, češ da so sokrivi smrti svojčas ustreljenih članov Železne garde.

BUDIMPEŠTA, 28. nov. Associated Press. Štiri in šestdeset aretirancev je bilo ustreljenih v koridorjih velike bukareške jetnišnice, le malo stran od jetniških celic. Dejanje se tolmači kot krvavo maščevanje za žrtve Cornelija Codreana in 13 tovarišev, ki so bili ustreljeni lani v septembru. V javnosti je maščevalno dejanje sprožilo veliko nezadovoljstvo, mnogo romunskih častnikov o baje odstopilo. Med ustreljenimi je tudi bivši predsednik vlade in vojni minister general Argesanu, ki je bil obtožen, da je po smrti Calinesca dal pobiti 1000 po večini nedolžnih legionarjev. Dalje je med ustreljenimi bivši minister za javno varnost in še prestol-

niške policije general Marinescu, ki je pri tem delu sodeloval z generalom Argesanom, dalje šef tajne policijske službe Koruzov, ki je za bivšega kralja Karola organiziral lastno vohunsko in obveščevalno službo, orožniški general Benglin ter dva orožniška majorja, ki so izdali povelje za umor Codreana in 13 drugih legionarjev, ki so bili pred 2 leti ubiti. Med ustreljenimi je potem 14 orožniških narednikov, ki so izvedli ukaz o umoru imenovanih, kakor tudi cela vrsta drugih osebnosti bivšega režima, ki so neposredno ali posredno sodelovale pri umoru legionarjev. Obsodba je bila izrečena prej, preden je bil odprt Codreanov grob, ki je pokrit s težko betonsko ploščo.

BUKAREŠTA, 28. nov. Rador. Predsedstvo vlade objavlja: V noči od 26. na 27. t. m. so legionarji, ki so odkopavali žrtve lani ustreljenih tovarišev, udri v jetniške celice v Jilavi ter postrelili določeno šte-

vilo političnih aretirancev, smatrajoč, da so ti glavni krivci zločina proti Codreanu in tovarišem. Upravitelj države Antonescu, romunska vlada in legionarsko gibanje obsoja to dejanje. General Antonescu je že spočetka postavil novo osnovo za režim v cilju pravičnosti in zakonitosti. Tudi legionarsko gibanje se je priključilo istim smernicam. Storjeni bodo strogi ukrepi. Legionarsko gibanje, ki se je vključil v režim, da postopa po zakonu, bo poskrbelo za eksemplarične kazni proti onim, ki kršijo zakon.

BUKAREŠTA, 28. nov. Rador. Legionarsko gibanje je danes ponovilo prisego zvestobe upravitelju države Antonescu. Stalo bo neomajno ob strani naroda ter delilo z njim usodo, ki mu jo je naklonila Previdnost. Vsako dejanje, ki bo poslej šlo izven okvira smernic, ki si jih je zadal upravitelj Antonescu, bo najstrožje kaznovano. Z zakonom je treba zagotoviti red in svobodo državljanov.

di, kako se je vse takoj lotilo posla, da nadomesti nastalo škodo in nemoteno nadaljuje z delom, tako v Coventryju kakor Birminghamu. V kratkem času bo naša industrija ponovno funkcionirala v polnem tiru dalje. Priprčan sem tudi, da bomo dobili v USA vso potrebno pomoč. Severna Amerika bo postala drugi arzenal, ki bo sproti nadoknadil vse, kar bi utegnili doma pogrešati. Izgube trgovinske mornarice tudi niso velike in storili smo vse, da bodo kmalu nadomeščene. Vem, da nismo prebrodili še vseh težav, pa te bodo tudi še prišle, toda z gotovostjo lahko sklepamo, da bo naša kapaciteta v vojni industriji, posebno še s pomočjo USA, večja od sovražnikove.

Tudi Lebrun pride pred sodišče?

NEW YORK, 28. nov. Tass poroča: Kakor piše »New Herald Tribune«, zahtevajo nekateri francoski listi razpravo tudi proti bivšemu prezidentu francoske republike Albertu Lebrunu, ki naj se postavi skupaj z drugimi državniki izza časa poloma pred državno sodišče. Obtožen naj bi bil zaradi neodločnosti in neaktivnosti.

SMRT EGIPTSKEGA VOJNEGA MINISTRA

KAHIRA, 28. nov. Reuter. Na poti iz Kahirje v Fajung je nenadoma umrl egiptski vojni minister Junis Saidi paša. Bil je komaj 11 dni na svojem novem položaju. Njegova smrt je sledila 14 dni po smrti bivšega predsednika vlade, Hasan Sabri paše, ki ga je v parlamentu med otvoritvenim govorom zadela kap. Junis Saidi paša je bil star 50 let.

IZ BOLIVIJE

LA PAZ, 28. nov. Transradio. Bolivjski listi se bavijo s tujo propagando v deželi ter ostro obsojajo aktivnost nemške kolonije.

Kredit za ameriška oporišča

WASHINGTON, 28. nov. Ass. Press. Roosevelt je določil 50 milijonov dolarjev kot prvo vsoto za utrjevanje pomorskih baz, pridobljenih s pristankom Anglije kot zameno za 50 rušilcev.

BAZE USA V URUGVAJU

MONTEVIDEO, 28. nov. DNB. »El Diario« prinaša intervjuv predsednika Urugvaja, ki je dejal, da obstaja možnost postavitve baz USA v Urugvaju. Smešno pa je, videti v tem kar že cel načrt. Gotovo je, da bo v Montevideu zgrajena posebna strateška luka za iztovarjanje goriva, municije in živeža. Vanjo se bodo lahko tudi zatele druge ladje. Pomorska baza bo velikega pomena za vse ladje, ki bodo branile morskot pot na tem delu Atlantika.

AMERIŠKO POSOJLO KITAJSKI

WASHINGTON, 28. nov. Reuter. Upravitelj odbora za mednarodno posojilo, Johnes, je dejal, da je treba nujno poslati denarno pomoč Čangkajsku. Prijateljstva Kitajska je v stiski, pomagajmo ji! Kitajcem je treba dati najmanj 70 milijonov dolarjev kredita. Johnes se je tudi zavzel za to, da naj kongres odloči, kolikšno posojilo bo dobila Velika Britanija.

ULMANSKI PRI WELLESU

WASHINGTON, 28. nov. DNB. Sovjetski poslanik Ulimanski je obiskal Sumnerja Wellesa, s katerim je imel daljši razgovor. Poedinosti posvetovanja niso znane.

»EUGENA CAMBANIS« REŠEN

NEW YORK, 28. nov. Radio postaja Mackay javlja, da je bil zaradi velikega neurja v nevarnosti grški parnik »Eugena Cambanis«, 125 milj južnovzhodno od Saint Johnsa. Ladjo je s posadko vred rešil kasneje angleški parnik »Ura«.

WASHINGTON, 28. nov. Reuter. Kakor se izve, je tudi kanadski parnik »Liseux« pomagal pri reševanju grškega parnika »Eugena Cambanis«, ki je bil v nevarnosti, da se potopi.

SESTRELJENO ŠPANSKO LETALO

MILAN, 28. nov. DNB. »Stampa« javlja, da je neko angleško letalo sestrelilo med Španijo in Baleari neko špansko vojno letalo. Pilot in trije člani posadke so utonili. Trupel še niso našli.

PARIŠKA UNIVERZA ZAPRTA

LONDON, 28. nov. Reuter. Iz krogov svobodnih Francozov javljajo, da je bilo 500 pariških studentov poslanih v koncentracijska taborišča v Nemčiji. Zaradi demonstracij na dan premirja 11. novembra je pariška univerza zaprta.

POTRES NA JAPONSKEM

TOKIO, 28. nov. Domej. Včeraj ob 7.25 zjutraj po japonskem času je bil tu močan potresni sunek. Potres so čutili tudi v pokrajinah na severozahodu Tokia. Središče potresa je bilo pri Asigaču v okolici Tocifi. Po dosedanjih poročilih ni bilo nikjer večje škode.

Mariborska napoved: Prevladovalo bo oblačno in tiho vreme. Včeraj je bila maksimalna temperatura 11,2, danes minimalna -3,2, opoldne +4.

Curih, 28. nov. Devize: Beograd 10, Pariz 9,10, London 16,20, Newyork 4,31, Milano 21,75, Berlin 172,50.

Vojna med Siamom in Indokino

VICHY, 28. nov. Unp. Kakor poročajo kolonialni minister, trajajo sovražnosti med francosko Indokino in Siamom že od sobote dalje. Poizkus siamskih čet, da bi

zasedle neko vas v obmejnem pasu Kambodže, je bil zavrnjen. Siamske čete so koncentrirane vzdolž meje proti francoski Kambodži.

Vprašanje ameriških kreditov Angliji

WASHINGTON, 28. nov. Reuter. Senatni odbor je soglasno odložil sklepanje o dajanju posojila Veliki Britaniji do 3. januarja. Predsednik senatnega odbora Georges je dejal, da ni dvoma, da bo predlog o denarni pomoči stavljen kongresu v odobritev. Predlog predvideva tudi resolucijo o ukinitvi Johnsonovega

zakona o nevtralnosti. Georges je še naglasil, da osebno simpatizira s politiko ameriške vlade glede podpore Veliki Britaniji. O splošni pomoči naj presojaajo tehnični strokovnjaki. Glede večje denarne pomoči Angliji je treba najprej preštudirati še njene finančne vire.

Angleške naloge na Sredozemlju

STOCKHOLM, 28. nov. DNB. Londonški dopisnik »Stockholms Tidningen« poroča, da je izvedel iz poučenega vira, da ni verjetno, da bi Anglija sedaj poslala v Zedinjenih državah za bojne ladje, tudi neglede na to, da bi jih dobila. Anglija išče druge ladje, ki so ji potrebne, predvsem take, ki so uporabne za kon-

voje in stražno službo na Atlantskem oceanu za čas, ko bo angleška vojna mornarica angažirana prvenstveno v Sredozemskem morju. V Londonu namreč pričakujejo, da bo pripadla v priložnih mesecih angleški vojni mornarici glavna naloga dela na tem področju.

Greenwood o angleški industriji

LONDON, 28. nov. Reuter. V teku parlamentarne debate je laburistični poslanec Samuel kritiziral politiko izkoriščanja delovnih sil, češ, da je premalo zaposlena v vojni industriji. Obvezna vojaška služba je moder sklep, toda država mora poskrbeti za enake ukrepe tudi na drugih področjih. V industriji naj se zaposli maksimalno število delovne sile. Naj se nabavijo še novi stroji in stori vse, da se s skupnimi napori poveča zmogljivost industrije. Parlament ima dovolj moči, da v tem pogledu pritisne pri vladi. Verujem v demokracijo, zato

je treba zanjo storiti vse. Minister Greenwood je v odgovoru naglasil, da je res Anglija še daleč od tega, da bi bila popolnoma oborožena. V tem pogledu nas čakajo še veliki napori in težke naloge. Od začetka vojne je zmogljivost naše vojne industrije trikrat preseгла prejšnjo storitev, a v nekih primerih se je proizvodnja celo početvorila. Treba je priznati, da to še vedno ni dovolj. Zračni napadi sovražnika na našo vojno industrijo so povzročili za čudo malo škode. To lahko trdim, ker sem se sam prepiral o tem. Človek je ohrabren, ko vi-

Strategična lega Irske in Velika Britanija

Nekaj pripomb k ponovni odklonitvi De Valere za vzpostavitev angleških baz na Irskem

Za daljnovidnost angleških državnikov je bilo zelo značilno, kako so že pred 800 leti spoznali, da njih domovina ne more biti varna, dokler nimajo v posesti tudi sosednjega otoka Irske. Z osvajanjem dežele so začeli pod Henrikom II. Otok je ostal skupaj z Veliko Britanijo do decembra 1921. Končno so si pridržali Angleži pravico do dveh pomorskih oporišč na jugu Irske, a so po krivdi Macdonaldovega ministrstva še te opustili.

Ni treba naglašati, kolikšnega pomena bi bilo za Nemce, če bi se zasedli na Irskem. Anglija bi bila, z izjemo severozahodnega konca obkoljena. Vsa irska oporišča za letala in mornarico bi jim bila na razpolago, možnost invazije v Anglijo bi postala stoodstotna.

V nasprotnem primeru, če bi si Angleži zagotovili za časa vojne svoje baze na Irskem, bi se njih ofenzivna in obrambna sila mnogo povečala. Podmorniške edince bi lahko križarile globlje na Atlantik, prav tako letala, katerih akcijski radij bi se raztegnil

globoko na zahodne obale Francije in Atlantik. Irsko morje bi po zapori kanala sv. Jurija in Severnega kanala postalo zatočišče za angleško vojno mornarico. Z zahodnoirskih

oporišč bi lahko angleške pomorske edince operirale uspešneje po Atlantiku, kjer so se zadnje čase večkrat pojavile nemške križarke, ugotavljajo »Basler Nachrichten«.

Madžari „dedni sovražniki“ Romunov

Ali je v interesu trojnega pakta, da romunski listi še dalje, po podpisu pristopa k silam osi, napadajo Madžarsko? Se vprašuje v uvodniku »Pester Lloyd« in nadaljuje: »Se po podpisu v Berlinu čitamo v listu »Romania Nuova«, kako grdo da so madžarski častniki in vojaki postopali z romunskimi duhovniki v zasedeni Transilvaniji ter onečlašali romunske kulturne ustanove. Na zasedanju združenja »Astre« v Braševu je predsednik Preda ponovno nastopil pred odličniki in duhovščino

proti sklepom dunajske arbitraže ter nazval Madžarsko »dedno sovražnico« Romunije. Sile osi hočejo ustvariti na jugovzhodu mirno sožitje, Madžari v polnem razumevanju slede temu. Če je odgovor na madžarsko mirosljubje samo očitek Romunov, da so Madžari njih dedni sovražniki, potem moramo prav resno posvariti romunske državnike na vlogo, ki so jo prevzeli s podpisom pristopa k trojnemu paktu. Upamo, da iz Romunije ne bomo več čuli podobnih glasov.«

Kariera letalskega maršala Barrata

Angleški zrakoplovni maršal sir Arthur Sheridan Barrat je star 49 let. Rodil se je v Pešavaru v Indiji. Vojaško vzgojo je dobil v Cliftonu in Woolwichu. Kot artilerijski častnik se je že zgodaj zanimal za letalstvo in je dva meseca pred svetovno vojno 1914 vstopil med letalce. Velike izkušnje, ki jih je pridobil na zahodnem bojišču, so ga že zgodaj postavile za moža

velike bodočnosti. Bil je izredno hraber borec, kmalu je postal poveljnik letalske brigade.

Po bivanju v okupiranih krajih Nemčije se je 1919 vrnil v Anglijo. Postal je poveljnik eskadrilj kraljevskega zrakoplovstva. Po absolviranem generalštabnem tečaju v Camberleyu je postal poveljnik šole za sodelovanje med letalstvom in suho-

Angleški protiletalski topovi imajo zdaj mnogo opravka

Kultura

Jubilej Cankarjeve komedije „Za narodov blagor“

K nocojšnji premieri v Mariboru

Ivan Cankar je vsakoleten častni gost našega mariborskega gledališča. Tudi njegova — politično najduhovitejša, sicer pa z izredno žgočo satiro pisana, štiridejanska komedija »Za narodov blagor«, bo to pot že četrtič igrana na našem odru. Prvič je bilo to pred skoro 20 leti (27. dec. 1921), drugič l. 1927, tretjič pa je vršila častno vlogo kot otvoritvena predstava sezone 1932-33.

Tokrat prihaja k nam kot slavljenska, ki nas spominja, da je prav v tem času preteklo že 40 let, odkar je bila porojena na daljnem Dunaju, to se pravi dovršena za tisk in pripravljena tudi že za oder. Do tiska, do knjižne izdaje pri Schwentnerju v Ljubljani, je prišla leto pozneje (1901), toda s krstno predstavo je morala preromati 6 let dolgo pot Kalvarije tedaj še mladega slovenskega literata.

Povod temu je dal Cankarjev dramatski prvenec — predhodnik te komedije — »Jakob Ruda«, ki je bil zgodaj istega leta (1900) dovršen in postavljen na oder deželnega gledališča v Ljubljani 16. marca. To je bilo prvo Cankarjevo delo, ki je prišlo tudi na oder in ne samo na knjižni trg, kot se je to zgodilo s Cankarjevo prvo dramo, »Romantične duše«, ki so bile spisane še na Vrhniki (1897), a so šele 1922 pri Schwentnerju zagledale »beli dan«. »Jakob Ruda« je povzročil tedanjim, še danes živim pričam nepozabljeno, skoro sedemletno literarno vojno: Aškerc, Cankar, Gangl, Govekar, Milčinski l. dr., katera je dobila označbo »triumvirate oziroma« literarni kartel« Aškerc-Gangl-Govekar.

Toda prav ta »Jakob Ruda«, ki je skoro istočasno, ko je bil na Dunaju rojen »Narodov blagor«, prišel vdrugič na ljubljanski oder, je dal s svojim uspehom povod za širše spoznavanje sposobnosti Cankarjevih dramatskih junakov tudi za oder. Simpatije celo izven ljubljanskega

občinstva za Cankarja in še prav posebno za med tem pri Schwentnerju že izšlo komedijo »Za narodov blagor« so tekom te literarne vojne tako narasle (zlasti ko se je za Cankarja zavzel tudi tedaj zelo vpoštevani kritik prof. Kobal) da se je takorekoč preko noči izvršila sprememba vodstva uprave dež. gledališča, ko je Govekarjevo mesto prevzel prof. Juvanovič. Izprva odklonjeni Cankar je bil kar naenkrat častno povabljen s tem svojim delom prav na ljubljanski oder, kjer je bila 13. decembra l. 1906. krstna predstava te dotlej prezirane komedije.

In glejte, ljudje božji, ki ne verujete več v čudeže: tisti večer se je v deželnem gledališču v Ljubljani zgodil v zgodovini slovenske gledališke umetnosti oziroma slovenske dramatike prvi največji čudež: Cankarjeva satira »Za narodov blagor« je doživela triumi, kakoršnega avtor sam ni niil v sanjah pričakoval.

»Bil je pravi triumf; navdušenje se ni poleglo kakor pri »Kralju na Betajnovi«, marveč je od dejanja do dejanja raslo, spontano se izlivalo v vilarne aplavze...«

Tako je med drugimi laskavimi priznanji to Cankarjevo delo ocenila tedaj najbolj upoštevana kritika, katere še en stavek posebej podčrtavamo tudi za to našo premiero: »Gledališče je bilo nabito polno!«

Cankar je prav s tem svojim delom zaslužil, da se ob 40-letnici spomina na to njegovo — po lastnem priznanju s posebno skrbjo pisano — delo tudi ves res narodno čuteč Maribor na ta častni večer zbere v Narodnem gledališču in da tako zbran počasti spomin na pokojnega avtorja in s tem da zaslužno priznanje za Cankarjevo narodopolitično najbolj duhovito delo »Za narodov blagor«. -rc.

O špijonaži v USA

„Neue Zürcher Zeitung“ poroča dne 20. t. m. iz USA, da je bil tam v zvezi s špijonažnimi akcijami aretirani 23 letni Nemec iz Düsseldorfa, Heinrich Fassbender, ki je priznal, da je imel fotografije industrijskih naprav. Navedel je tudi imena oseb, s katerimi je bil v zvezi. Priznal je, da je bila njegova specialiteta vojaška in industrijska špijonaža v korist Nemčije. Uradno sporočilo javlja, da je bila pri tem kompromitirana tudi „Nemško-ameriška zveza“.

Sovjetska Rusija, nje proizvodnja in izvoz

Svedski listi prinašajo po sklepu zadnjega trgovskega sporazuma s Sovjetsko Rusijo naslednji komentar o gospodarski zmogljivosti SSSR.

„Sovjetska Rusija je povečala obdelano ploskev zemlje od l. 1929 do l. 1938 za 19 milijonov ha. Zdaj ima brez novo pridobljenih pokrajin na zahodu 137 milijonov ha produktivne zemlje. Od tega odpade le šest milijonov ha na žitna polja, devet milijonov pa pridelovanje razne krme, ostala ploskev je odmerjena na druge poljske pridelke.

Znatno se je povečala ploskev bambažnih nasadov. Še 1929 je znašala želez bambaža 86 milijonov ton, 1938 že 2580 milijonov ton. V tem pogledu se je država osamosvojila od tujine, nima pa mnogo za izvoz.

Stanje živine, 51 milijonov glav je v primeru s pašniškimi arealom še vedno nezadostno. Zdaj računajo z možnostjo, da bodo uvozili govedo za rejo iz Danske. Prav tako naj bi se povečalo stanje svinj in ovc za 110 in 100 %.

Od lesne produkcije SSSR odpade blizu 20 % za izvoz. Mnogo lesa potrebujejo doma za papirnice, saj se je naklada listov povečala od treh milijonov l. 1913 na 36 milijonov l. 1938.

Produkcija premoga, ki je od 29 milijonov ton 1913 narasla na 133 milijonov ton 1938, zadošča sproti za potrebe domače industrije. Kljub velikemu porastu petrolejske proizvodnje, od 13,8 milijonov ton 1929 na 32,2 milijona ton 1938, je izvoz nafte zadnje čase padel od 4,6 na 1,4 milijona ton. Rusija najno potrebuje nafto za svojo naraščajočo letalsko in drugo vojno industrijo.

Glede železa in jekla Sovjetska Rusija še ni neodvisna od tujine, čeprav znaša nje tozadnja produkcija skoro 19 % svetovnega deleža. Uvoz strojev znaša zdaj skoro 30 % vsega ruskega uvoza. V glavnem prihajajo ti iz skandinavskih držav. Cementa in superfosfata prideluje država doma dovolj.

Svedski tisk dostavlja, da Sovjetska Rusija vsa bogastva svoje zemlje porablja povečini za lastno vojno industrijo. Zato odpade od surovin za izvoz le majhen delež.

PANDIT NEHRU

vodja ekstremnih indijskih nacionalistov je bil nedavno aretiran

Važno je, da zobe temeljito

očistimo ne samo zjutraj,

ampak tudi vsak večer,

predno gremo spat.

Chlorodont
zobna pasta

zemno vojsko. Kasneje je služil v štabu letalstva v Sanghaju, nato pa v Indiji. Pozneje je prispel v ministrstvo, do izbruha sedanje vojne je bil poveljnik britske letalske šole.

Mladi mož, ki se je med svetovno vojno izkazal pri Ypernu in bil odlikovan z najvišjim redom, ima izredne sposobnosti. Mnogo je potoval po Evropi, v prostem času se bavi z ribolovom in smučanjem. Je dober lovec, odličen jahač in zelo načitan človek.

Da pospešijo izkop premoga, ki je nujno potreben za pridobivanje sintetičnega petroleja, so industrijska oblastva v Porurju dala na razpolago 600.000 mark za mehanizacijo izkopa. Stroji bodo v vse večji meri kopali v trde sloje, pa tudi nakladanje in razkladanje se bo poslej vršilo čim več s pomočjo strojev.

Za izvoz v Grčijo je Turčija izdala posebne olajšave. Blago dostavljajo na čim hitrejši način. Posebno prihaja iz Turčije v Grčijo žito, premog, posušena povrtnina in drug živež.

Železo za romunsko vojno industrijo vlačijo tudi iz morja. Clani Zelezne garde so ob ustju Donave spravili več potopljenih ladij in drugih predmetov na dan. Potapljači so med drugim našli tudi na dva sodčka opija.

Arabci bodo odstopili svoje baze Angležem, piše arabski list »Ahram«.

Božične počitnice bodo črtali tudi v Angliji. Kakor drugod v vojskujočih se državah, bi tudi Anglija ne mogla prenesti 72 urni počitek v vojni industriji. Delalo se bo tudi v praznikih.

Še o ameriških predsedniških volitvah

Popolnoma pozabljeni so ostali rezultati, ki so jih dosegli izven Roosevelta in Willkieja še drugi kandidati pri predsedniških volitvah v USA. Tako je kandidirala socialistična stranka svojega šefa Normana Thomasa, komunistična stranka H. Browderja, tako zvana prohibicijska skupina ravnatelja privatne šole, Bupsona, četrti, socialistična delavska stranka, ki je najstarejša ameriška delavska organizacija, je pa kandidirala svojega predsednika Johna Ackena. Kakšen je pa bil volivni rezultat vseh teh štirih strank? Vse skupaj so zbrale nekaj več kot 500.000 glasov, dočim je dobil Roosevelt nad 27.800.000, njegov glavni tekmeec, Willkie pa nad 23.100.000 glasov...

VAŽNE KONFERENCE V BEOGRADU

V predsedstvu vlade je bila važna konferenca o državnih vprašanjih. Udeležili so se je Cvetkovič, dr. Maček, dr. Cincar Marković, dr. Ivan Andrej in dr. M. Konstantinovič. Podpredsednik dr. Maček je bil danes sprejet v avdienci pri knezu namestniku Pavlu.

Bolgarski pogledi na Jugoslavijo

Sofijska »Zarja« piše med drugim: »Po priključitvi Madžarske k trojnemu paktu in odhodu generala Antonesca v Berlin spremlja jugoslovanska javnost z veliko pozornostjo nagli tok dogodkov. Jugoslovanski tisk daje prostora vsem dopisom svojih sotrudnikov v tujini, ki opisujejo potek dogodkov ter prinaša vesti tujih agencij, brez lastnega komentarja, smatrajoč, da je treba kot nevtralna država stati v velikem boju dveh taborov ob strani. Z velikim zanimanjem se spremlja zadržanje sovjetske Rusije do vojskujočih se držav, posebno pa do Turčije, Bolgarije in Jugoslavije. Posebno pazljivo sledijo Jugoslovani razvoju prilik v Bolgariji, s katero hočejo vzpostaviti še tesnejše odnose. Takšne težnje ne izvirajo le iz slovanskega čustva, nego so rezultat globoke zavesti jugoslovanskega naroda: da je rešitev vseh Južnih Slovanov v teh težkih dneh le v njihovem edinstvu, istrenem in bratskem sodelovanju. Ostvaritev tega pa z malo dobre volje ni nemogoča.«

Gospodarske vesti

Reorganizacija statističnega dela

V »Večerniku« smo pri navajanju različnih statistik, pa naj so bile to zasebne ali oficijelne, večkrat poudarjali njihovo pomanjkljivost in nezanesljivost tudi v vprašanih, ki so celo temeljne važnosti za vse naše gospodarsko življenje. Po vesteh iz banovine Hrvatske bomo dobili v nekaj mesecih končno solidnejšo organizacijo za zbiranje gospodarskih statistik tudi v naši državi. Saj je le malo čudno, da smo v tem pogledu capljali tako dolgo brez vsake smotrne organizacije. V časih, ko prinese skoraj vsak dan nove ukrepe, ki se tičejo mnogih izredno važnih področij gospodarskega in socialnega življenja, ko slišimo celo napovedovanja o enotni dirigentski roki v gospodarstvu, so morali narediti merodajni tudi v tem pogledu korak naprej, saj bi sicer ostal dirigent brez partiture in si je težko predstavljati, da bi orkester dolgo ostal ubran ter ne bi prav kmalu izgubil pregleda nad njim tudi najboljši dirigent. Če torej že prej nismo imeli zanesljivih statistik, zdaj več tudi odločujoči činitelji ne morejo preko te pomanjkljivosti.

Iniciativo je dal Gospodarski institut banovine Hrvatske. Skupno z merodajnimi v Beogradu je sklenjeno, da bosta vprašanje smotrnejše izdelave statistik koncem leta ali začetkom novega leta obravnavali za banovino konferenca v Zagrebu, za ostalo državo pa konferenca

statistikov v Beogradu. Po obeh konferencah ter raznih pripravah, bo trgovinsko ministrstvo sklicalo v Zagreb vsedržavno konferenco gospodarskih statistikov, ki bo končno rešila, v kakem obsegu naj se izvede reorganizacija gospodarske statistike za vso državo. Pregledali bodo tudi dosedanje zbiranje statistik ter raziskali možnosti za uvedbo novih metod v to delo. Zagrebški Gospodarski institut bo za omenjeno vsedržavno konferenco izdelal tudi načrt uredbe o organizaciji gospodarske stati-

stike na področju vse države. Na področju banovine skuša Gospodarski institut že sedaj namestiti po vseh večjih okrajih posebne gospodarske referente v katerih delokrog bi spadala tudi celokupna gospodarska statistična služba. Vodili pa bi tudi vse posle, ki spadajo pod obrtni zakon, pod uredbo o pobijanju špekulacije, ali se tičejo kontrole cen in njihovega maksimiranja, imeli bi nadzorstvo nad delitvijo in predelavo surovin itd.

Stanje kliringov

Prvič odkar imamo uveden kliring z Nemčijo smo pretekli mesec prenehali biti upnik ter postali dolžnik. Niti dva meseca nista minila, pa se je naš dolg že dvignil na okroglo 30 milijonov mark. Večinoma je dolg nastal še pri kursu marke 14.80 din. Če vzamemo ta kurs za osnovno, dobimo v dinarjih skoraj pol milijarde dolga, ki smo ga v razmeroma kratkem času naredili v Nemčiji. Kot vzroke tega preokreta v našem kliringu z Nemčijo navajajo gospodarstveniki prepoved izvoza koruze, slab izvoz pšenice zaradi slabe letine, prav tako pa je padel naš izvoz svinj in masti in v zadnjem času sploh prenehal. In izvoz rudarskih proizvodov ter konoplje se obravnava na podlagi kompenzacij. Opozar-

jajo pa nekateri tudi na dejstvo, da so mnogi uvozniki že davno vedeli, da se pripravljajo nov kurs marke (17.82 din) ter naročali blago v čezmernem obsegu. Tako so pasivnost še stopnjevali. Prav zaradi visokega kursa marke pričakujejo nekateri, da bo to ovira uvoza nemškega blaga k nam. Odločevalo pa bo pri tem še več činiteljev.

Precej se je povečal tudi naš klirinški dolg Madžarski: samo v prejšnjem tednu na 72.6 milijonov din. Dvignil se je nekoliko tudi dolg Slovaški in Turčiji. Pač pa je aktiven kliring z Italijo, ki se je dvignil na 32.2 milijonov din. Dolg Češko-Moravski je padel na 51 milijonov Kč.

in v zadostnih količinah pa bi ga prejela zlasti industrija. Na to bodoče električno omrežje bi bila deloma priključena tudi beograjska občina, kajti današnja beograjska centrala ne zadoštuje več pri naglem porastu industrije v Beogradu in okolici.

Stanje Narodne banke

Narodna banka izkazuje za 22. t. m. sledeče postavke (v milijonih dinarjev): Aktiva: zlato v blagajnah 2.143.6 (+12.0), zlato v inozemstvu 418.6 (+12.64), skupna zlata rezerva 2.562.53 (+24.64), devize izven podlage 588.64 (+17.9), kovani denar 194.6 (+ 6.45), posojila: menična 1.591.7 (+61.5), lombardna 210.4 (-3.2), skupno 1.802.1 (+58.3), vrednostni papirji 360.46 (+15.0), eskont bonov drž. obrambe 6.047.0 (+23.0), razna aktiva 1.857.5 (-5.16).

Pasiva: Bankovci v obtoku 12.941.74 (-3.2), drž. terjatve 100.8 (+43.96), žirovni računi 1.314.4 (+6.2), razni računi 1.824.0 (+86.0), skupno obveznosti po vidu 3.239.2 (+136.2), razna pasiva 345.7 (+7.5).

Bankovci v obtoku in obveznosti po vidu 16.180.94 (+133.0), skupna zlata rezerva po stvarni vrednosti 4.099.57 (+39.43), od tega samo zlato v blagajnah po stvarni vrednosti 3.429.8 (+19.2) milij. din, skupno kritje 25.33 (v prejšnjem izkazu 25.30), od tega z zlatom v blagajnah 21.19 (21.25) %.

Torej je obtok bankovcev neznatno nazadoval, (za 3.2 milij. din), povečale pa so se obveznosti na pokaz za 138.2 milijonov din. Dvignila so se menična posojila, posojila državi in vrednostni papirji. Zlata podlaga se je povečala za 24.6 milijonov stabilizacijskih din. Povečala so se državna dobroimetja. Žirovni računi pa le nekoliko.

Znižan poslovni davek na izdelke iz »Zellwolle«

Izdana je uredba o izpremembah in dopolnitvah uredbe o skupnem davku na poslovni promet, ki je v zvezi z ukinitvijo luksuznega davka na celulozno volno. Po tej novi uredbi se na izdelke in tkanine iz bombaža, volne in drugega rastlinskega materiala, ki vsebujejo celulozno volno, plačuje skupni davek v notranjem prometu po stopnji 8%, pri uvozu pa 10%. Pri tem pa je treba odbiti v notranjem prometu od pripadajočega skupnega davka za gotovo blago dokazano skupni davek na uporabljeno prejo. Na isti način se plačuje davek na tkanine in izdelke iz čiste celulozne volne. Celulozna volna je prosta plačila skupnega davka, če jo uvažajo domače predilnice za predelavo, v drugih primerih pa se zanjo plača skupni davek v višini 3.50%. Svihnata vata, ki se dobiva v domačih tkalnicah iz odpadkov surove svihnate preje, je podvržena skupnemu davku. Na prejo iz čiste celulozne volne in prejo iz lesne volne, ki vsebuje tudi

bombaž, volno ali drugi rastlinski material in sta namenjena industrijski predelavi, se plačuje skupni davek v notranjem prometu po stopnji 4%, pri uvozu pa 5%, v drugih slučajih pa v notranjem prometu po 8%, pri uvozu pa 10%.

ELEKTRIFIKACIJA SRBIJE

Gradbeno ministrstvo se bavi z vprašanjem elektrifikacije Srbije, za katero so narejeni že tudi tozadevni načrti, ki jih je ob enem s proračuni izdelal univerzitetni profesor Rakić. Predvideni sta dve veliki centrali. Ena bi bila kalorična, druga pa vodna. Kalorično bi zgradili v Kostolcu, kjer je na razpolago dovolj potrebnega premoga. Hidrocentrala pa bi bila na Drini pri Bajini Bašti, Proračunska vsota za gradbena in vsa potrebna dela pri obeh centralah bi znašala pol milijarde din. Po raznih napovedih bi tok zadostoval ne samo za srbska mesta, temveč tudi vasi. Pod ugodnimi pogoji

RUBY M. AVRES:

DRUGI MEDENI TEDEN

ROMAN

46

Jimmy se je slabotno nasmehnil. — V kaj se le mešaš, štari osel? Sangster je zardel do ušes. Zelo je bil v skrbeh zaradi Jimmyja. Vedel je, da Jimmy ni kdo ve kako odporna natura. Te zadnje dni pa je še oslabel, da ga je bilo težko spoznati. — Sodim, da velja ta puščica meni, je dejal Jimmy, — ta opomba namreč glede prijateljev... Tu ima Kristina gotovo v mislih onega Ketteringa. — Ne vem, zakaj, — je odgovoril Sangster.

Jimmy se je sedaj jezno zasmehal. — No, in če bi! To bi bilo samo vračilo za posojilo, — je dejal Jimmy. — Toda misli sem si... — se mu je ustavilo. Reči je hotel, da si je mislil, da ima Kristina rada samo njega. Zakopal je glavo v blazino. Sangster je tiho odšel. Ne, o Kristini si ni mislil, da bi napak ravnala. Kdo bi jo le mogel karati po vsem tem, kar se je bilo zgodilo? Vendar pa ga je spekla misel, da ga je kljub vsemu razočarala. Bil je prepričan, da bo prišla in se na lastne oči prepričala, kako je Jimmyju. Kristina pa te dni skoraj da ni mislila na Jimmyja. Vse njene misli so bile po-

svečene drugemu možu. Odkar pa sta bila v Hestonu, ga ni več bilo na spregled.

Ugibala je, ali bi mu napisala listek in ga povabila na čaj. Znabiti pa bi raje šla na izprehod ter ga morda srečala.

Toda ponos je branil Kristini, da bi se kakor koli približala Ketteringu. Svojo najbolj skrito bolečino srca je prepustila naključju. Nekega dne se je slučajno srečala s Ketteringom. Pravkar je stopil s poštnega urada. Skoraj trčila sta na vratih. Kettering se je jel opravičevati. Ko sta se pogledala, sta oba zardela kot otroka.

— Misliš sem si, da vas nikoli več ne bom videla, — je prva rekla Kristina. Bila je močno vznemirjena. — Ali se znabiti hudujete name?

— Jaz; da bi se hudoval? — se je ljubeznivo nasmehnil... Bil sem v Londonu po opravkih.

Kristina je nekoliko podvomila v ta izgovor. Ponosno je dvignila glavo. — Lahko bi mi bili povedali, — je dejala precej ravnodušno.

Za hip jo je pogledal. — Pogrešala sem vas, — je rekla Kristina naivno.

— O, kako ste ljubeznivi... Ali vas smem spremiti?

— Če vam je toliko do tega...

— Zelo rad, — je dejal Kettering prav resno.

Kristina se je v trenutku močno razveselila. Oči so ji žarele kot redko kdaj. A tudi Ketteringu je bilo všeč, da sta se spet srečala. Ta hip je šele jasno občutil, da je imela Gladys prav, ko ga je prosila, naj nikar več ne hodi v Upton House. Živahno je pričel govoriti. Pripovedoval ji je, kako je bilo v Londonu. Slabo vreme je bilo in neizmerno se je dolgočasil. — V Londonu poznam prav malo zancev. In kaj ste vi... — in je umolknil kot bi odrezal.

— Kaj sem počela? — je zanj vprašala Kristina. — Skoraj vse ure sem sedela pri oknu. Pa sem premišljevala, zakaj vas ni v Upton House, — se je zasmejala.

— Bila bi...

— No, kar povejte. Vem, da se je moralo nekaj zgoditi. Hudujete se name. Prav zares se hudujete?

— Ne bodite otroki! Zagotavljam vas, da se ni prav nič zgodilo. Samo truden sem in — nesrečen.

In zasmehal se je, da bi skrli svojo zardrego. — Pripovedujte mi kaj o sebi in o... Jimmyju. Kako mu je vendar?

Prej se ni z besedo dotaknil Jimmyja. Molče sta se ga izogibala. Kristina je zardela in samo skomignila z rameni. — Ne vem. Prejšnji teden je bil nekaj bolan. Ali zdi se mi, da bo zdaj že dobro.

ALI DOBIJO SLOVENSKI NAMEŠČENCI DRAGINJSKE DOKLADE?

Predsednik Delavske zbornice Viktor Kozamernik in tajnik zbornice Hainer sta v Beogradu osebno intervenirala v ministrstvu za socialno politiko v zadevi ureditve nameščenskih draginjskih dokladov v Sloveniji, pa tudi glede vprašanja tolmačenja uredbe o minimalnih mezdah za delavstvo v mestnih podjetjih. Kakor poroča današnji »Slovenec«, sta prejela na merodajnih mestih zagotovilo, da bodo ta vprašanja kmalu rešena.

g Posebna komisija ministrstva socialne politike in narodnega zdravja iz Beograda se je mudila te dni v Trbovljah, kjer je pregledala poslovanje Bratovske skladišnice.

g O novi ureditvi uvoza so razpravljali na konferenci v trgovinskem ministrstvu pod predsedstvom dr. Andresa. Obravnavali so vsa vprašanja, ki se nanašajo na novo uredbo o izvozu živine ter sklenili, da bo v najkrajšem času izdelan osnutek te uredbe. O osnutku samem pa bodo razpravljali potem na posebni konferenci, ki bo kmalu.

g O izboljšanju gospodarskih zvez s Finsko bodo razpravljali kmalu v Beogradu s finsko gospodarsko delegacijo na njenem povratku iz Sofije.

g 11.500 prošelj za privilegirani tečaj klirinške marke je rešilo doslej devizno ravnanje Narodne banke. Prošenj je vloženi skupno 35.000, vse zaradi reguliranja oziroma plačila dolgov v Nemčiji.

g Nova železniška postaja v Skoplju bo predana v promet takoj po svečani posvetitvi, ki bo 1. dec.

g 200 grl simenodolske pasme v vrednosti 3 milijone din naj bi kupila v Švici posebna delegacija našega ministrstva za poljedelstvo.

g Phoenixovim zavarovancem priporoča akcijski odbor v Zagrebu, naj še nekaj časa potrpijo. Po sedanjih uspehih pogajanj bi za tkzv. nova vplačila (od poloma naprej) dobili 100%, za stara pa 70%, tako, da pri policah pod 20.000 din zavarovane vsote prejmejo po skali večji odstotek.

g Turčija bo maksimirala žitne cene in sicer takoj pri prodaji žit od strani proizvajalcev.

Prepričana sem, da mu je v Londonu mnogo lepše kot bi mu bilo tukaj... — Potem je precej časa molčala. Iznenada pa ga je pogledala in mu rekla: — Gospod Kettering, ali bi ne hoteli z menoj na čaj?

Bil je v zadregi. Skušal je zavrniti povabilo, toda Kristinine oči so mu vzele ves pogum.

— Zelo me bo veselilo, — mu je tuje zvenel njegov lastni odgovor.

Kaj bi dal, ko bi mogel preklicati te besede. Žal mu jih je bilo, toda bilo je prepozno. Molče sta prišla do Upton House.

Z zanimanjem se je razgledoval. Zdelo se mu je, da ga že toliko časa ni bilo tukaj. Da, zdaj je spet pri ženi, ki jo ljubi. Bilo mu je, ko da je prišel domov.

— Gladys ni doma — je dejala Kristina, ko sta stopila v hišo. — Znabiti vam ni tako prav?

— Da bi mi ne bilo prav! — Nežno jo je pogledal. Zadržetela je ob njegovem pogledu in srce ji je pričelo divje utripati.

Prešla sta vežo. Kettering je vedel, da se spušča v nepreračunljivo nevarnost, vedel je, da bi se moral na mestu obrniti ter zapustiti hišo. A ni tega storil.

Sam s Kristino! Ne, za to velja tvegati. Kristina je odprla vrata v sobo.

— Tu bova izpila čaj, — je rekla, — tako prijetno je v temle kottičku...

A ni mogla dokončati. V hipu ji je v grlu zamrla beseda.

(Dalje.)

„Po perju se pozna ptica“

A po ovom znaku dobra sijalica!

Novice

Društvo prijateljev Slovenskih goric za naše kraje

Ponovno smo že poudarjali, kako veliko socialno delo opravlja Društvo prijateljev Slovenskih goric, ki nima v svojem programu samo propagandnega cilja, marveč tudi kulturno in človekoljubno delo za naše kraje od Dravograda do Radgone. Plemenitim akcijam se je pridružil letos še Higieniski zavod v Ljubljani, ki je prirejal v teh krajih higijenske razstave in predavanja s predvajanjem filmov zdravstvene vsebine. Zavodove zaščitne sestre

obiskujejo siromašne kraje in zdravijo, svetujejo ter negujejo dojenčke, katerim posvečajo posebno veliko pažnjo. Vse to je prebivalstvo ginjeno pozdravilo, saj imenuje te obiske »obisk zdravja«.

Društvo prijateljev Slovenskih goric je priredilo letos več socialnih akcij v siromašnih krajih v severnem delu Slovenije. Razdelilo je raznih praktičnih daril za okoli 200.000 din. Podobno akcijo je priredilo tudi v pasivnih Halozah in po

toči upostošenih krajih. Letošnjo zimo pa bo priredilo enako higijensko in dobrodelno akcijo v vzhodnem delu Slovenskih goric od Sv. Marjete ob Pesnici do vinorodne Kapele ter v vseh krajih do železnice Ljutomer—Gornja Radgona. V ta namen trka društvo na vrata dobrotnikov, da zbere potrebna sredstva. Nabirna akcija je v teku in je upati, da bodo letošnjo zimo naši siromašni ljudje doživeli lep božič.

Celje

6 LET ROBIJE ZA UKRADENO KRAVO

Pred kratkim smo poročali, da je bila pri posestniku Vidmajerju v Bukovem žlaku pri Celju ponoči iz prirtega hleva ukradena 5300 din vredna krava. Tatvino je izvršil 40 letni ključavničarski pomočnik Filip Jug in jo odgnal proti Slovenski Bistrici, kjer jo je ponujal po raznih vaseh v nakup. Prodaja pa se mu ni posrečila. Odšel je v Smartno na Pohorju, kjer je bil v neki gostilni aretiran. Zaradi te tatvine se je zagovarjal pred okrožnim sodiščem v Celju in bil obsojen na 6 let in 1 mesec robitve, po prestani kazni pa bo še pridržan.

c Poročili se je v Celju g. Ciril Pregelj, učitelj in skladatelj z go. Franjo Marijo Kerševan-Puhrovo.

c Ljudsko vseučilišče. Jutri ob 20. bo prof. dr. Pavel Strmšek nadaljeval predavanje o šmarnsko-kožjanskem okraju, ki je bilo v ponedeljek zaradi motnje v projekcijskem aparatu prekinjeno. Predvajanih bo okrog 70 lepih slik. Vstopnice od ponedeljka so veljavne za jutri.

c Mestno poglavarstvo razglašča: Prvi december se bo praznoval na slovesen način. Vsi hišni posestniki se opozarjajo, da morajo ta dan okrasiti svoje hiše z državnimi zastavami.

c Vaja v zatamniti. Mestno poglavarstvo razglašča, da bo 29. novembra na teritoriju mesta Celja vaja v zatamniti. Vsi prebivalci v območju mestne občine si morajo oskrbeti potreben material, s katerim bodo zadržali okna in odprtine, da ne bo uhajala svetloba na prosto. Posebej se na to opozarjajo še lastniki gostinskih obratov, tovarn, avtomobilov in lastniki razsvetljenih izložb. Za vajo veljajo že svoječasno izdane odredbe. Na ulici se brez opravičljivega vzroka ne sme nihčeadržati. Proti onim, ki bi se odredbam ne pokorili, bodo kazensko postopali. Pričetek vaje bo ob 18.30. Signala za pričetek, kakor tudi za konec vaje, ne bo.

Poplave v Hercegovini so vedno večje

Dočim so v Posavju poplave nekoliko popustile, so v Hercegovini vedno večje. Iz Mostarja poročajo, da je vodovje tako naglo vdrlo v mesto, da so morali s sirenami dati alarm za nevarnost. Več ulic in ves zahodni del mesta je pod vodo. Mnogo mestnih okrajev so morali popolnoma izprazniti.

Neretva je tako narasla, da pustoši vsa mesta in kraje od Čapljinice do Metkovića. Naselji Višiči in Celjevo blizu Čapljinice sta že peti dan pod vodo. Posebno veliko škodo je napravila poplava na vsem področju od Zitomislića

do Metkovića. Cela dolina Neretve je poplavljen. Promet na cestah je popolnoma ustavljen.

Otroke iz poplavljenih hercegovinskih mest in vasi bodo spravili na Lokrum. Mostarski rudnik je, kakor smo že poročali, še vedno pod vodo. 700 rudarjev je ostalo brez zaslužka.

Tudi iz Podrinske Mitrovice poročajo o strašnem divjanju narasle Save in Bosne. Poplava v Mačvi je vedno večja. Na več krajih so valovi predrli obrambne nasipe tako, da je škoda še večja.

Tragičen konec hudega sovraštva

Na ženiku pri Sv. Juriju ob Ščavnici sta živila že več let v hudem medsebojnem sovraštvu 47 letni posestnik Alojz Dokl, ki je bil splošno znan kot miroljuben človek ter Jurij Sešerko, ki se je pred nekaj leti vrnil iz Amerike. Čeprav je bilo že pred leti radi številnih pravnih prodajno posestvo Jurija Sešerka ter je istega kupila na sodni dražbi njegova žena, se Sešerko ni ubrzdal ter je gojil staro sovraštvo do sosedov naprej in jim nagajal. Tako je prišlo do ponovnega prepira med njim in sosedom Al. Doklom tudi minuli ponedeljek, ko je sklenil Sešerko končati to več-

no sovraštvo in prepire s tem, da je segel po puški, nameril skozi okno na Dokla in ga zadel z drobcem v glavo, tako da je Dokl na mestu izdihnil. Sešerko je sicer po zločinskem dejanju izginil v temno noč, vendar je sum padel takoj na njega, ker je že poprej večkrat grozil, da bo z ubojem napravil konec. Po aretaciji je seveda takoj priznal svoje dejanje ter bil odveden v sodne zapore okrožnega sodišča v Murski Soboti. Truplo pokojnega Dokla je bilo v terek obducirano in pokopano na pokopališču pri Sv. Juriju ob Ščavnici.

c 20 odstotno povišanje brivskih in frizerskih cen v Celju. Odsek frizerjev in brivcev pri skupnem združenju v Celju nam sporoča, da se bodo frizerske in brivske cene v Celju 1. decembra zvišale za 20 odst.

c Vstopnice za sokolsko akademijo, ki bo v soboto ob 20. v proslavo Zedinjenja v Mestnem gledališču, se dobijo v predprodaji v knjigarni Goričar.

c Vreče je kradel 35 letni delavec Vinko J. iz Celja pri nekem trgovcu iz skladišča v vrednosti 2250 din. Bil je aretiran in izročil sodišču.

c Dve težki nesreči. 44 letni hlapec Jože Lipovšek iz Mozirja je prišel v Smartnem ob Paki med dva voza, ki sta ga stisnila. Dobil je težke poškodbe. — 34 letni dninar Ivan Plevnik iz Podčetrčka je padel in se nevarno poškodoval po glavi. — Oba so prepeljali v celjsko bolnišnico.

n Naša morska ribiška policija je do bila 16 novih motornih čolnov, ki bodo skrbeli za red pri morskem ribolovu.

Ptuj

Uspela razstava malih živali v Ptuj

Društvo »Rejec malih živali« v Ptuj je priredilo v Prešernovi ulici uspelo razstavo malih živali, ki je zbudila pozornost posebno pri mladini. Bili so razstavljeni čistokrvni kuncji, golobi in kokoši več pasem. Največ je bilo kuncev vseh pasem. Razstavljen je bil tudi akvarij z zlatimi ribicami. Poleg tega so še razstavili čedne usnjene izdelke iz kož kuncev, katerih usnje se odlikuje po mehki. Tudi volnenih izdelkov je bilo precej na razstavi. Obiskovalcem je bil ves čas na razpolago znani gojitelj malih ži-

vali g. Štalcer Alojz iz Vičave, ki je vsakemu prijazno obrazložil gojenje in korist malih živali. Tu naj še omenimo, da je g. Štalcer znan kot gojitelj malih živali tudi izven Slovenije in da je prejel v priznanje zaslug za povzdigo reje malih živali celo vrsto odlikovanj. Znana so njegova prizadevanja za povzdigo reje štajerskih kokoši. Umestno bi bilo, da bi se take razstave prirejele na podeželju, predvsem v pasivnih krajih, in tako zbudile smisel za rejo malih živali, od katerih bi imeli koristi tudi mali ljudje.

težke poškodbe, da je v ptujski bolnišnici umrla.

Sokolska akademija v proslavo praznika Zedinjenja bo v soboto, 30. t. m., ob 20. v Sokolskem domu. Na sporedu so prav dobro studirane telovadne skladbe. Sokoli krojaši se udeležijo akademije v krojih.

p Ptujskemu gledališču pripada podpora. Da vrši ptujsko gledališče svojo kulturno nalogo, dokazujejo številne predstave. Lani je dalo na oder 17 predstav. Vendar pa je tej kulturni ustanovi že več let ukinjena podpora. Takemu gledališču, ki napenja vse sile v okiru svojih premajhnih dohodkov za napredek, bi bilo vsekakor umestno vrniti pred leti ukinjeno podporo.

p Zvočni kino Ptuj predvaja danes film iz špijonaže »Smrt na dnu morja«.

p Katarinin sejem. V Ptuj se vršijo trije kramarski sejmi v letu. Največji je Katarinin, ko ima kmet največ denarja. Tudi tokrat so prispeli sejmariji z vseh strani in razpostavili v dolgih vrstah stojnice. Sejmariji so zadovoljni s kupčijami. Na razpolago je bilo vsakovrstno blago, le manufakturnega blaga in volnenih izdelkov je bilo malo. Čeprav je bilo vse znatno dražje, so zelo kupovali. Tudi žeparji so prišli tokrat na svoj račun, le da so nekateri padli v roke varnostnih organov, ki so jih vtaknili pod kljue.

p Ogeaj. Iz nepojasnega vzroka je izbruhnil požar pri pos. Kokotu pri Sv. Marjeti niže Ptuja. Uničeno je gospodarstvo poslopje. Škodo cenijo na 23.000 din.

p Na poti iz šole so se stegli otroci v Leskovcu v Halozah. Pri tem je dobila 9 letna Terezija Vidovič iz Leskovca tako

Letošnje božične počitnice

bodo trajale po odloku prosvetnega ministra na vseh šolah od 22. decembra do vključno 10. januarja.

Trboveljski drobiž

Oficijelna maša v proslavo državnega praznika bo v nedeljo, ob 8.30. Pri maši bo pel mladinski zbor »Trboveljski slavček«.

Pregled živine bo v ponedeljek, 2. dec. od 7.—12. ter od 13.—16. Posesniki naj pripeljejo svojo živino na cesto do Vrhovčeve loke mimo meščanske šole in po novi cesti do občinskega posestva »Perašuk«, kjer bo pregled. Vojaške oblasti sporočajo, da se bodo konji le pregledali, ne pa žigosali ali odvzemali.

Transformatorsko hišico, ki je stala poleg novozgrajene lekarne Bratovske skladišnice, so le dni podrli. Z odstranitvijo je dobila tamkajšnja okolica prijaznejše lice in tudi nova zgradba lekarne, ki bo po svoji obliki v okras Trbovljam, bo zaradi tega prišla do polne veljave.

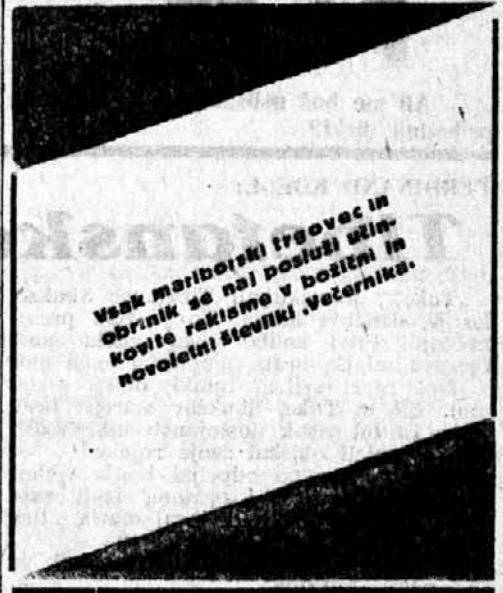
o Sokolsko društvo v Hrastniku je 23. in 24. t. m. z velikim uspehom odigralo Nušičevo komedijo »UJEZ«. Igra je bila oblično nastudirana in je v režiji inž. Freyera dvakrat napolnila veliko sokolsko dvorano. Glavno vlogo ge. Lazičeve je brezhibno odigrala gđc. Sonja Kolškova pa tudi vsi ostali so kar najbolje rešili svojo nalogo. Nagrajeni so bili z aplavzom tudi med sceno.

o Proslava praznika Zedinjenja v Hrastniku bo v Sokolskem domu v nedeljo, 1. decembra, ob 20. s pestro akademijo.

o Sokolsko društvo v Rušah priredi v soboto, 30. nov., ob 20. slavnostno akademijo združeno s proslavo narodnega zedinjenja. Akademija se ponovi v nedeljo, dne 1. dec. in to popoldne.

340 OSNOVNOŠOLSKIH POSLOPIJ

bo morala zgraditi vrbaska banovina na svojem področju. Proračun za te zgradbe bi znašal 100 milijonov din. O tej potrebi so odločujoči činitelji v vrbaski banovini referirali na pristojna mesta.

Odlikovanje »Trboveljskega slavčka«

Uprava Trboveljskega slavčka, našega najodličnejšega mladinskega zbora v državi — je pred dnevi prejela za veliko delo zbora na kulturnem, narodno propagandnem in tudi socialnem polju odlikovanje z najvišjega mesta. Red jugoslovanske krone bo zboru slavnostno izročil na dan Zedinjenja dne 1. decembra t. l. ob 16. v Delavskem domu v Trbovljah. Red bo izročil zboru okrajni načelnik g. Andrej Bizjak.

Zbor, ki je na svojem nedavnem koncertu v Mariboru doživel tako velik uspeh, je za to priliko pripravil deloma nov spored in bodo ob tej priliki nekatere skladbe prvič izvajne (Škerjanc, Oster, Cvetko in Pregelj). Na koncertu bo nastopila tudi mlada umetnica gđc. Rezika Koritnikova, ki bo zapela nekaj slovenskih koloraturnih skladb.

Spremljal jo bo dirigent g. dr. Danilo Švara.

Sodelovala bo tudi Delavska godba na pihala pod vodstvom kapelnika g. Toneta Hudarina, ki bo nastopila s samostojnimi točkami, a spremljala bo tudi tri češke plesne O. Šine: Hanaček, Sadeček in Slovaški ples, s čimer bo koncert zaključen. Tako bo ves program izrazito slovenski, saj bo obsegal češke, slovenske, hrvatske, srbske in bolgarske skladatelje.

V ponedeljek, 9. decembra, pa priredi zbor svoj jubilejni koncert v Ljubljani, in sicer v veliki Filharmonični dvorani. Koncert bo pod pokroviteljstvom Trboveljske premogokopne družbe, ki je imela za delo te naše odlične kulturne korporacije vedno največje razumevanje in je zbor tudi gmotno podpirala. Tudi za to priliko je prejel zbor veliko podporo.

Zanimivosti

Otroški bonboni z vitaminom C

V Nemčiji krepijo šolske otroke z bonboni, ki vsebujejo vitamin C

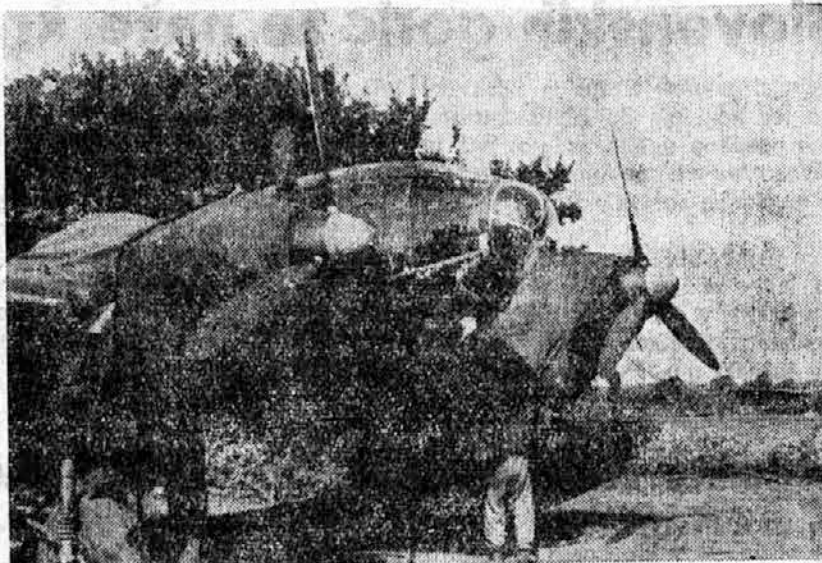
Nekaj let po bivši svetovni vojni je znanost postavila zahtevo, da mora zdrava in tečna hrana vsebovati poleg beljakovin, toščic in škroba tudi sladkor in še nekatere važne dušičnate spojine. S tem v zvezi je nastal nauk o vitaminih, ki je v zadnjih dveh desetletjih iz temeljev spremenil način prehrane malone vseh narodov na zemlji. Vitamini so v vseh zelenih rastlinah ter v lupini svežega semena, (sadežev). Občutljivi so proti toploti, ki jih razkrajajo.

Eden izmed najvažnejših vitaminov je vitamin C, ki se topi v toščicah. V vročini 100 stopinj razpade. V velikih količinah ga vsebujejo razni sadeži, kot n. pr. jabolka, hruške, limone itd.

V novejšem času se vitamin C uporablja kot nekako zaščitno sredstvo pred boleznimi, ki izvirajo iz prehladov. V Nemčiji je bila v okviru posebne urešbe letos izvedena profilaktična akcija z vitaminom C, in sicer od marca do maja. Šolski otroci so v tem času redno dobivali vitamin C v obliki bonbonov, ki so otrokom prav dobro tekli. V celoti je bilo v okviru te akcije razdeljenih 60 milijonov vitaminskih obrokov 1.6 milijona šolskim otrokom. Namen akcije je bil, da se otroke čim bolj utrdi proti tkz. »spomladanski utrujenosti« ter raznim prehladom. Poročilo v časopisu »Öffentlicher Gesundheitsdienst« pravi, da je akcija dosegla izredno zadovoljiv uspeh. Kljub mrzli pomladi in neugodnemu vremenu je ostalo zdravstveno stanje otrok zadovoljivo. Pri otrokih, ki so bili zelo podvrženi gripoznim obolenjem, je bilo opaziti, da so ta pojenjala. Udeležba pri

pouku je bila mnogo boljša kot druga leta, četudi pogoji niso bili najugodnejši. Akciji z bonboni z vitaminom C pripisujejo tudi varovalen vpliv pred nevar-

nostjo škrlatinke. Pri otrokih, ki so tri mesece dobivali bonbone, je bilo ugotovljeno, da imajo boljši tek ter so tudi v čvrstjej rasti pokazali večji napredek.

Takole skriti čakajo bombniki na povelja za polet na sovražno ozemlje. Pred dežjem jih zavarujejo na ta način, da jih pokrijejo z velikimi plahitami.

Zoološko sodelovanje med Nemčijo in Rusijo

NEMCIJA IN RUSIJA ZAMENJAVATA ZVERI ZA SVOJE ZOOLOŠKE VRTOVE

Med znanim zoološkim vrtom »Hagenbeck« v Stellingenu pri Hamburgu in zoološkim centrom v Moskvi je bil sklenjen dogovor, po katerem bosta zamenjala večje število zveri. Zoološki vrt Hagenbeck bo poslal v Moskvo dva povodna konja, afriškega nosoroga, nekaj nojev in kazuarjev, več leopardov, črnih panterjev in jaguarjev. Vse te zveri so

v spremstvu posebnih čuvajev že na poti v Moskvo. Zanimivo je, da Rusija nad trideset let sploh ni imela v svojih zooloških vrtovih nosoroga.

Rusija se bo za to pošiljko revanžirala na ta način, da bo poslala Nemčiji več lepih eksemplarjev sibirskih tigrov, ki so precej večji od indijskih, dalje nekaj severnih leopardov, bele polarne lisice, 10 severnih medvedov, kavkaške rise, orjaške divje ovce, altajske jelene, antilope ter veliko število eksotičnih ptic.

Hišni lastnik s peklenskim strojem

KAKO SE JE HOTEL MADŽARSKI HIŠNI LASTNIK ODKRIZATI SVOJIM NAJEMNIKOV

Sodišče v Györu na Madžarskem je obsojilo te dni hišnega lastnika Sebastijana Bereka na deset let težke ječe, ker se je hotel na precej vročerkvni način odkrizati svojih najemnikov, ki mu že delj časa niso plačali najemnine. V njegovi veliki stanovanjski hiši je namreč stanovalo okoli 20 delavskih dru-

žin. Najemniki so mu leta in leta redno plačevali stanarino. Zadnje leto pa jih je draginja precej pritisnila ob zid, da so jedva zmogli za prehrano, dočim so s plačilom stanarine odlašali iz meseca v mesec. Hišni lastnik Berek je dan za dnem neusmiljeno terjati plačilo. Slednjic se je tega naveličal ter jel uredničevati zločinski naklep. Več tednov je tajno montiral na stropu svojega stanovanja peklenski stroj v nameri, da požene svojo hišo v zrak. Poleg peklenkega stroja je pod stopniščem vsakega nadstropja pritržil vžigalno patrono z dinamitom. Na srečo pa mu ni uspelo izvršiti zločinskega naklepa, ker je neki najemnik slučajno odkril njegovo nameru, ter vso zadevo prijavil oblastem.

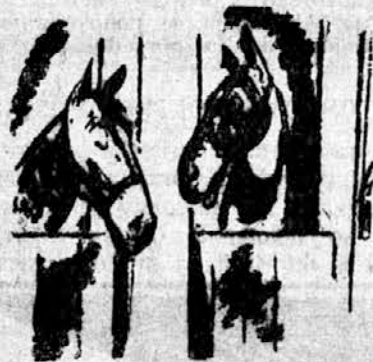
Oklopna edinica

v napadu proti sovražniku

Nenavadna knjižnica

V Mandavaru v Burmi imajo knjižnico, ki je menda edinstvena na vsem svetu. V celoti šteje knjižnica samo 450 knjig, v katerih je zbrana vsa indijska modrost. Po številu knjig je knjižnica neznanstvena, vendar pa zavzema ogromno površino. Vsaka knjiga je namreč položena v posebnem poslopju, tkz. pagodi. Vsa knjižnica šteje torej 450 zgradb.

— Ali me boš uslišala, če zmagam na prihodnji dirki?

FERDINAND KOEGL:

Tibetanska zvestoba

„Tuke!“, je vzdiknil Tibetanc Skukzo, ko je skočil s konja. To je bilo presečenec! Pred kolibo nista sedela samo njegova mlajša brata, ampak še neki mož v živo rdeči svileni tuniki, obšiti z zlatom. Bil je Tuke, Skukzov starejši brat. Tuke je bil visok dostojanstvenik. Vsako leto je poleti obiskal svoje rojake.

Skukzo je ročno odpeljal konja v hlev. Potlej je prisedel k bratom, izpil skodelico čaja in pojedel zalogaj masla. „Pričakovali smo te,“ je dejal gostu.

„Zakaj?“ je vprašal dostojanstvenik in se ozrl v Skukzo.

„Precej časa že nameravam kupiti ženo. Mislim, da bi bila najboljša Aimatse. Njeni starši sicer nimajo bogastva, znabiti dvajset yakov. Toda Aimatse ima trgovino, ki jo prav dobro vodi. Precej bi pridobili, če bi se hotela poročiti z menoj in mojima bratoma.“

Drugo jutro je odšel dostojanstveni Tuke k Aimatse. Rad bi si ogledal to žensko. Bila je velika in močna. Kljub starinski obleki je bila videti vitka in mlada. Okoli vratu je imela rumen svilen trak, ki se je čudovito prilegal njenemu rdečkastorjavnemu obrazu.

Nasmehnila se je svečeniku in mu poudarila čarobne bobne iz Lhase, zastavice, molitvenike in vsakovrstnega nakita. Dostojanstvenik seveda ni ničesar vzel. Pogledal je dekle, izpregovoril z njo nekaj besed in se nato zadovoljen vrnil k bratom.

Skukzo ga je doma nestrno pričakoval. „No, kako ti je všeč?“ ga najprej vpraša.

„Dobro,“ mu pravi dostojanstvenik. „Skopa je, toda kljub temu jo kar vzemi. Toda nikar ne daj zanjo več yakov kot jih imajo njeni starši!“

Se tisti večer so sedeli Skukzo, njegova mlajša brata, dostojanstveni Tuke, Aimatse in njena mati v kolibi ob leščerbi. Aimatseina mati jim je dokazovala, da lepota njenih hčere ni vredna samo 20

ali 40 yakov, ampak celih 100.

Dekle je plaho povešalo oči. V srcu pa se je čudila velikim sposobnostim svoje matere.

„Glejte, kako drobne so njene oči. In pogled ima kakor gladen jastreb,“ je dejal eden izmed bratov. „In kmalu bo grbasta,“ je pripomnil drugi.

„Pa tako kratke noge ima, telo pa kot krava, na katero že prežijo gavran!“ je pomežiknil Skukzo.

Aimatse se je smehljala. „Kaj pa vi, komu ste vi podobni?“ se je branila Aimatseina mati. „Kar pogledajte se; taki ste kot skrivenčavo drevo, ob katero se še veter noče obregnuti! Jaz bi niti enega izmed vas ne vzela!“

Naslednjega dne je v pogajanju posegel dostojanstveni Tuke. „Ponujam vam sto yakov,“ pravi, „v nasprotnem slučaju si lahko poiščete drugega ženina. Toda v tem slučaju naj ti sonce izsuši možgane, jezik pa naj ti v ustih razpade kot pokvarjen sir, ki bi se ga še gavran ne dotaknil!“

Zena se je zbla svečenika. Nekajkrat je preobrnila molitveni mlinec, zamrmrala je nekaj svojih „on mani padme hum“ in se slednjic s težkim srcem odločila za 100 yakov.

Skukzo pa je bil velikodušen ženin. Kupil je Aimatse lepe obleke, iz Lhase je naročil dragoceno preprogo in zlat okrasek, v katerem je bila zemlja, na katero je že stopila posvečena noga Dalaj-lame. Teh nekaj drobcev zemlje naj bi jo varovalo pred boleznimi in zlimi duhovi ter pred tem, da bi se nikoli več ne rodila kot žena. Aimatse je namreč kot vsi Tibetanci verovala, da so žene manj vrednega rodu ter jim bo šele po smrti uspelo, da bodo znova prišle na svet kot moški.

Potlej pa je bila svatba. Potujoči muzikanti so igrali. Prišli so lame iz bližnjih samostanov, čaj in ječmenovo pivo sta tekla v potokih, jestvin pa je bilo toliko, da jih številni sosede niso mogli piti.

Maribor

Mariborski trgovec obsojen po uredbi o pobijanju draginje

Letos v juniju je kupil mariborski trgovec Zdravko Anderle v Dubrovniku 2075 kg olja, ki ga je prodajalec po naročilu kupca poslal v Čačak harmonikarju Miloju Ljubičiču. Ko je pozneje lastnik zahteval od Ljubičiča, naj mu pošlje olje v Maribor, so policijske oblasti na postaji v Čačku pošiljko zaplenile. V zvezi s tem sta se morala oba zagovarjati pred okrajnim sodiščem v Čačku zaradi prestopkov po uredbi o pobijanju draginje brezvestne špekulacije. Okrajno sodišče se ni moglo prepričati o njuni krivdi ter je oba obtoženca oprostilo. Državni

tožilec pa je proti tej odločitvi vložil priziv. Pri prizivni razpravi pred okrajnim sodiščem v Čačku sta bila oba obtoženca obsojena, in sicer trgovec Zdravko Anderle na 4 mesece zapora, na 20.000 din denarne kazni, na 1000 din povprečnine in na plačilo pravnih stroškov, obtoženi Miloje Ljubičič pa je dobil dva meseca zapora, 2000 din denarne kazni in 200 din povprečnine. Plačati morata tudi stroške sodbe, ki bo objavljena v »Službenih novinah«. Zaplenjeno olje se bo prodalo v korist fonda za prehrano siromakov. Sodba je bila takoj izvršna.

Razpis Slomškove nagrade

Mestno poglavarstvo mariborsko razpisuje Slomškovo nagrado za leto 1941 v znesku din 5.000. Pravico do tekmovanja imajo v mariborskem kulturnem področju delujoči pisatelji.

Delo je treba predložiti do 1. septembra 1941 predsedniku mestne občine mariborske tako, da je avtor označen z geslom, njegov naslov pa priložen v zaprti kuverti.

Mariborsko biljardno prvenstvo

Mariborski biljardni klub je v začetku novembra začel s prvenstvenim turnirjem, v katerem tekmujejo člani v treh skupinah. V prvi skupini jih je tekmovalo pet, ki so si razdelili mesta tako: 1. Lepej Ivan, 2. Bender Florijan, 3. Zavrtnik Lojze, 4. Poš Zvonko, 5. Koser Adalbert. V drugi skupini jih je tudi tekmovalo pet. Zmagal je Puh Karel, 2. Forstnerič Viljem, 3. Gajšek, 4. Čerič Lojze, 5. mr. Tobias. V tretji skupini, kjer sodeluje devet tekmovalcev, turnir še ni dovršen, vendar so na prvih mestih že danes nedosegljivi Franc Haas, Hubert Kumaver in dr. Irgolič Fran. Turnir bo te dni zaključen ter bomo takrat objavili podrobnejše rezultate.

OPOZORILO PRODAJALCEM BOŽIČNIH DREVES

Mestno poglavarstvo opozarja prodajalce božičnih dreves na banov. naredbo glede sekanja in prodajanja božičnih dreves in na naredbo glede gospodarjenja z nedoraslimi gozdi, glasom katerih se mora vsak prodajalec, ki pripelje na trg božična drevesca, izkazati s predpisanim izvornim potrdilom. Ta potrdila izdajajo občinski uradi tiste občine, na območju katere se bila posekana drevesca, ter je za potrdilo predpisan potreben obrazec.

Tržni organi bodo v smislu točke 4 prvo gori imenovane naredbe brezizjemno zaplenili božična drevesca, če bi se prodajalec ne mogel izkazati z izvornim potrdilom, vrhu tega pa uvedli proti kršiteljem tega razglasa kazensko postopanje.

m. Napredoval je v 6. pol. skupino zdravnik dr. Sava Aleksič, asistent banovinske bolnišnice v Mariboru.

m. Ljudska univerza v Mariboru. Jutri 29. t. m., bo predaval prosvetni referent Viktor Pirnat o »Mali«. Skioptične slike.

m. Za gojence obrtno nadaljevalne šole bo priredilo Slovensko obrtno društvo v Mariboru tradicionalno proslavo državnega praznika 1. decembra. Po službi boji bo v dvorani Ljudske univerze predavanje in akademija, kateri bodo prisostvovali tudi mojstri.

m. Dramatični prikaz 500 letnice izuma črke Gutenberga je spisal celjski grafik Ivan Kleč; podali pa ga bodo mariborski in celjski tiskarji 7. dec. 1940 ob 20'30 v Narodnem gledališču.

PROZORNE NOGAVICE zelo ugodno iz modne trgovine MIRKO BRECKO, Maribor, Aleksandrova c. 23.

m. Na Ljudski univerzi v Studencih bo predavala dr. Stipanovič meščanska šola ga. Milica Stipanovič o temi »Sodobni nasveti našim gospodinjstvom«.

m. Tlakovalna dela na Betnavski cesti so dokončana, sedaj so pričeli tlakovati Radvanjsko cesto do odcepa Delavske ulice. Dela na cestah pri čarinarici je prevzela mestna občina v svojo režijo, ker se ni javil noben ponudnik.

m. V krajni kamen na prostoru za parkiranje avtomobilov na Glavnem trgu je po nepravilnosti zapeljal z avtom trgovec Jožef Lešnik iz Koroščeve ulice. Pri tem je kamen odlomil, tako da ima Gradbeni urad okoli 450 din škode, ki jo bo pa trgovec povrnil.

m. Sokolska četa v Radvanju bo proslavila praznik zedinjenja v radvanjski šoli 1. decembra ob 10. Za članstvo je udeležba obvezna, prijatelji sokolstva iskreno vabljeni.

m. Preprečen poskus samomora. Včeraj okoli 17. je preskočil ograjo ob železniški progi malo nad prelazom na Tržaški cesti nezaposleni delavec Martin Tovornik iz Teharja pri Celju ter se je hotel vreči pod vlak, kar pa mu je stražnik v zadnjem hipu preprečil. V smrt je hotel zaradi živčne bolezni in ker je brez sredstev.

m. Neki osebni avtomobil je podrl na križišču Sodne ulice in Aleksandrove ceste kolesarja Pero Dimitrijeviča, ki je peljal proti kolodvoru ter mu zvil kolo. Avtomobilist je preneglo zavil v Sodno ulico ter je vrhu tega s premočno razsvetljavo slepil druge vozače. Po karambolu je avtomobilist odpeljal dalje.

m. Na voz se je obrnil iz šole grede 11 letni sin tovarniške delavke Jakob Vušič s Pobrežja. Pri tem je padel pod kolesa, ki so ga poškodovala po rokah in rebrih.

m. Zimsko sukajo od kostuma in šal je odnesel uradnik Lobenstein Janji pri tvrdki Berndorf brezposelni trgovski pomočnik Alojz Gaberšček s Koroške ceste. Prišel je v pisarno beračit, nato pa se je z dvorišča podal v prvo nadstropje, kjer je v nezaklenjeni predstobi izvršil tatvino. Popoldne so ga prijeli v nekem lokalu v Mlinski ulici, ko je hotel ukradene stvari prodati kot svojo last.

m. Še dve tatvini zimske obleke beleži včerajšnja kronika. Gostilničarju Ivanu Purgaju na Glavnem trgu je heznani storilec ukradel iz shrambe pri kuhinji kratko zimsko sukajo, vredno 800 din, kuharici Mariji Trudnovi v Gregorčičevi pa je izginil 720 din vreden zimski plašč s kožuhovinstim ovratnikom in šalom. Slednje tatvine je osumljena neka oseba.

* 5. — 6. decembra veliki Miklavžev večer s kabaretno predstavo v Veliki kavarni.

SOKOLSKO DRUŠTVO MARIBOR-MATICA priredi v proslavo Zedinjenja v soboto, dne 30. novembra 1940, ob 20. uri

SLAVNOSTNO TELOVADNO AKADEMIMO Vstopnina din 10 in 25. — V nedeljo, dne 1. decembra 1940, ob 11. dopoldne

SLAVNOSTNO ZBOROVANJE V nedeljo, 1. decembra 1940, ob 20'30

SLAVNOSTNI PLES Vstopnina din 15.— Slavnostni kroj narodne noše, temna obleka. Vse prireditve se vršijo v Sokolskem domu.

Predprodaja vstopnic pri PUTNIK-u

* Trdo kožo in kurja očesa odstranimo brez bolečin, »BATA«.

m. Nočno lekarniško službo bosta vršili od 23. do vključno 29. nov. Mestna lekarna pri Orlu, Glavni trg 12, tel. 25-85 ter lekarna pri sv. Roku, vogal Aleksandrove in Meljse ceste, tel. 25-32.

Narodno gledališče

Četrtek, 28. nov., ob 20.: »Za narodov blagor«. Red C. Premiera.

Petek, 29. nov., ob pol 15.: »Cyrano de Bergerac«. Dijaška predstava.

Sobota, 30. nov., ob 20.: »Telovadna akademija fantovskih odsekov in deklinskih brožkov«.

Opozorjamo na nocojšnjo premiero »Za narodov blagor«, za katero se priporoča pravočasna nabava vstopnic pri dnevni blagajni.

Kino

* Grajski kino. Danes nepreklicno zadnjikrat »Beli Jorgovan«. — Od petka dalje »Dunja poštarjeva hči«.

* Esplanade kino. Največji vojni in herojski film z Gary Cooperjem, ki prikazuje zvestobo in tovarištvo francoskih legijonarjev »Beau Geste«.

* Kino Union. Od danes prekrasen umetniški francoski film »Labudova smrt«. V glavni vlogi naša rojkinja Mija-Corak Slavenska.

Udeležite se proslave 500-LETNICE izum. premakljive črke Janeza G. Gutenberga 7. XII. v Narodnem gledališču. Dram. prikaz, vojaška godba, pevski nastopi

Pelikan

Če hočeš komu kaj podariti, mu podari Pelikan, tehniško dovršeno nalivno pero!

„I. božični »Večernikov« šahovski turnir“

Poleg redne šahovske rubrike, ki jo »Večernik« objavlja vsak teden in ki je bila sprejeta med številnimi slovenskimi šahisti z velikimi simpatijami, se je lastništvo »Večernika« odločilo, da priredi vsako leto v tednih okoli Božiča »Božični »Večernikov« šahovski turnir, na katerem naj bi se zbrali v plemeniti tekmi najboljši mariborski in po možnosti tudi drugi šahisti.

Letošnji »I. božični »Večernikov« šahovski turnir prične v ponedeljek, 9. decembra ter bo trajal predvidoma do 8. jan. 1941. Turnir bo imel 12 udeležencev, ki bodo izbrani izmed onih, ki jih bodo prireditelji na posebni listi sporočili vsi trije mariborski šahovski klubi (»Marib. šah. klub«, šah. sekc. SK Zeleničarja, šah. klub UJNZB »Vidmar«). Možnost udeležbe na turnirju pa imajo tudi šahisti izven Maribora. Ti naj sami pošljejo prireditelju svojo prijavnico. (Mariborski klubi bodo glede prijave sprejeli še posebno pismo povabilo in obvestilo). Končnovaljavno listo udeležencev turnirja bo določil prireditelj ter pravočasno obvestil klube o izbranih udeležencih.

Turnir se igra po turnirskem pravilniku Jug. šahovskega saveza. Eventualne podrobnosti pa bodo sporočene udeležencem po uradni zvezi v vrstnega reda. Igralni dnevi v ponedeljkih, sredah in petkih od 20. do 24.

ure, nakar se morejo še nedokončane partije prekiniti ter se nadaljujejo vsako nedeljo dopoldne. Vodstvo turnirja bo v rokah gg. šef-urednika »Večernika« Bojana Ribnikarja in prof. Stanka Sile. Razsodišče tvorijo trije člani, ki jih imenujejo posamezni klubi.

Nagrade znašajo: 1. nagrada din 700, 2. din 500, 3. din 300 in 4. din 200. Mimo tega pa so za nenagrajene določene nagrade, do katerih bodo le-ti participirali na sledeč način: Vsak nenagrajenc, ki premaga zmagovalca turnirja, dobi za dotično točko din 100, za remis proti zmagovalcu pa din 50. Za točko proti drugo plasiranemu dobi nenagrajenc din 60, za remis din 30. Za točko proti tretje plasiranemu pa za točko din 40, za remis din 20. Prijavnina za udeležence znaša din 10.—, kavcija, ki se po končanem turnirju vrne, pa din 20.—. Iz prijavnine, ki bo v tem slučaju skupno znašala din 120.—, je določena nagrada za onega nenagrajenca, ki bo dosegel proti nagrajencem (štiri prvo plasiranim) najboljši uspeh.

Turnir prične v ponedeljek, 9. decembra ob 19. uri, ko bo uradna otvoritev z žrebanjem, koj nato pa tudi pričetek 1. kola. Čas razmišljanja: 36 potez v prvih dveh urah, vsako nadaljnjo uro po 18 potez. Vse druge eventualne podrobnosti bodo pravočasno objavljene v listu.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 ur. najmanjša pristojbina za te oglase je din 10.—. Družbe, orekljci, dopisovanja in ženitovanjski oglasi din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 12.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojnó. Oglasi davka za enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma ga le vnositi v vismu skupaj s naročilom ali pa po poštni položnici na čekovni račun št. 11.400.— Za vse vsmene odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znakma za 3 din.

SLUŽBO DOBI

Išče se zdrava, simpatična PRODAJALKA z znanjem nemščine za bife. Starost do 23 let. Ponudbe poslati pismeno s sliko na gospoda J. Jenko, tajnika gostilničarske zadruga v Mariboru. 20512-2

Iščem KROJAŠKEGA POMOČNIKA za male komade. Terzer, Meljska 2 20509-2

POSTREŽNICA z dobrim spričevalom se išče. Stroßmajerjeva ul. 28-II, vrata 9. 20495-2

BRIVSKEGA POMOČNIKA hitrega, stalnega delavca, sprejme takoj »Rapid«, Maribor, Meljska 1. 20487-2

2 ZAVAROVALNA

ORGANIZATORJA AKVIZITERJA

za bivšo ljubljansko in bivšo mariborsko oblast sprejememo za ljudsko zavarovanje. — Podrobne ponudbe z navedbo zahtevkov na upravo lista pod »Podjeten in zanesljiv«. Prednost imajo že izveščani z dokazanimi uspehi.

Širite »Večernik«!

NAJPOPOLNEJŠE HARMONIKE SVETA

HOHNER
GENERALNO ZASTOPSTVO
SCHNEIDER
ZAGREB, NIKOLIČEVA IO
ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK

Prodaja v Mariboru
V. Weix
in sinova Jurčičeva 8

ČEVLJARSKEGA POMOČNIKA
za mešana dela potrebujem takoj. Plača po kom. Franjo Koje, Radvanjska cesta. Studenci. 20497-2

Dva **ČEVLJARSKA POMOČNIKA** in valenca sprejemem takoj. Keber Joško, pri gostilni Zohar. 20504-2

VAJENCI (KE)
• VAJENCA močnega, sprejme takoj z vso oskrbo pekarna Rakuša. Koroska cesta 24. 20503-4

REDIN

preizkušen redilni prašek za svinje pospešuje apetit in hitro zdebelenje. Uspeh za jamčen! 1 zav. REDINA stane din 8.—. Poštnina povzete za 1, 2, 3 ali 4 zav. din 11.—

DROGERIJA KANC
Maribor, Tyrševa ulica 1 in vse podeželske trgovine

Eno ali dve **UČENKI** z dobrim glasom in veseljem do glasbe sprejemem. Ponudbe s sliko na Jakob Njegovan, kapelnik »Narodna gostilna«. Podr. Slatina. 20506-4

STANOVANJE ODDA
DVOSOBNO STANOVANJE na novo prepleškano, se pocieni oda. Vprašati pri Društvu hišnih posestnikov. 20515-5

DVOSOBNO STANOVANJE oddam mirni stranki. Principova 9. Melje. 20513-5

Lepo **ENOSOBNO STANOVANJE** z vsemi vrtiklinami se takoj odda. Vprašati na Radvanjski cesti 30-1. 20502-5

STANOVANJE IŠČE
DVOSOBNO STANOVANJE za 2 osebi, sončna lega, center, se išče. Naslov v ogl. odd. »Večernik«. 20462-6

SOBO IŠČE
Iščem **MIRNO SOSTANOVALKO** Ulica kneza Koclja 18-1. Rojko. 20494-9

LOKAL
LOKAL oddam na prometni cesti. Vprašajte Bernekerjeva ul. 3. poleg Vrbanove. 20493-10

Spomnite se CMD!

Salda *kosma*
VEGETABILNO PARNO KUPANJE ZA LICE

Dobite v vsaki strokovni trgovini.

POSEST
STANOVANJSKA HIŠA ali vila se kupi. Ponudbe na ogl. odd. pod »Plačam takoj«. 20440-11

Ugodno takoj prodam lepo **ENOSTANOVANJSKO HIŠO** z lepim vrtom poleg trgovine Jurgec, Hajdina 63. 20510-11

TRGOVINA
sortirana, špecerija, galanterija, se proda za 16.000 din pri Mariboru. Ponudbe na ogl. odd. pod »Ugodno«. 20499-11

OBRT - TRGOVINA
• KERAMIKA •
Hišni posestniki in najemniki, pregledjte Vaše peči in štedilnike, predno nastopi zima. Vsa pečarska in keramična dela izvršuje solidno in poceni Anton Rajšp, Maribor, Orožnova 6, kjer si lahko ogledate veliko zalogo. Prvo vrstne ploščice ter peči — Stavbeniki in pečarji popust. 5212-13

VINSKE SODE
26, 32, 91, 110 litrov prodam. Maribor, Taborska 7. 20499-13

GRADIVO
OPEKA!
Opeko za zidanje prodam samo na deželo. Interesenti, ki želijo opeko po znižani ceni, se naj zglasijo pri mizarju Korošec, Maribor, Frančiškanska 12. 20511-15

ŽENSKI KOTIČEK
Dnevno sveža **DALMATINSKA CVETAČA** (karfiola) 1 kg 8 din. Skladišče Korajžila, Kolodvorska 1, Aleksandrova 51. 20450-18

Naicenejša in najboljša garantirane **TRAJNE KODRE** izdeluje samo salon Kosem, Meljska c. 63. 2050818

ASTROLOŠKA SPECIALISTKA Mme. FELICITAS sprejema ob torkih in petkih. Sodn. ulica 26. III/8. 20424-18

DAIMON

Pazite pri nakupovanju žepnih baterij DAIMON, da si istočasno nabavite tudi dobre baterije DAIMON in žarnice DAIMON, ker bošče potem takem imeli dolgo trajno in jasno svetlobo.

Trgovci in mehaniki, zahtevajte brezplačen cenik!
Dobava samo preprodajalcem!

RUDOLF PRPIČ, Zagreb, Vrhovčeva 13. Tel. 92-44

SOBO ODDA
OPREMLJENO SOBICO oddam Jerovškova ulica 56. 20501-8

PODSTREŠNA SOBICA se odda takoj. Krčevina, Praprotnikova ul. 29. 20498-8

Sprejmeta se dva **BOLJŠA GOSPODA** na stanovanje. Smetanova 51-1. desno, vrata 3. 20490-8

POHIŠTVO-OPREMA
RABLJENO POHIŠTVO spalnica, se poceni proda. Ljubljanska 33, prilijče levo. 20492-17

ZAGOVINSKA PEČ na prodaj. Vprašati Vetrinška 13, Jermovšek. 20488-17

PRIDELKI
REPA IN GNOJ (več voz) narodaj. Kultiv. 20505-23

GRAJSKI KINO Telefon 22-19

HEINRICH GEORGE

Od petka 29. novembra do vključno četrta 5. decembra 1940

Biser nemške vefilmske industrije

A. S. Puškin

je spisal prekrasno novelo „Poštar“ in po tej noveli je napravljeno to veliko nemško delo

Dunja, poštarjeva hči

je film, o katerem govori Zagreb, kjer se ta film predvaja že tri tedne
Heinrich George, Hilde Kahl, Hans Holt, Ruth Helberg
so danes najboljši igralci velike Nemčije

DUNJA, poštarjeva hči, se je rodila v sreči Rusije, v Petrogradu, kjer je živela v razkošnih dvoranah ob ciganski godbi in stepnih plesih ruskih lepotic; toda ko se je zaljubila v moža z vsem srcem, je dojela v tej ljubezni vso svojo prošlost...

Četrtek 5. decembra ob 16. uri kakor vsako leto v našem kinematografu za Vašo deco Sv. Miklavž z izbranim filmskim sporedom. Vse drugo posebni lepaki